

CARLSBERG TƏCHİZATÇI VƏ LİSENZİATIN DAVRANIŞ KODEKSİ

1. GİRİŞ

1.1 ÖHDƏLİYİMİZ

Carlsberg Group etik iş praktikaları və dayanıqlılıq vasitəsilə cəmiyyətə və ətraf mühitə müsbət töhfə verməyə çalışır. Bu Kodeks təchizat zəncirində risklərin azaldılmasına və şəffaflığın artırılmasına yönəlmiş təchizatçılar, xidmət təminatçıları və lisenziatlar üçün minimum standartlar müəyyən edir. İstehsal və satış zəncirimizlə ortaq şəkildə insan hüquqları və ətraf mühitin qorunmasını təşviq edərək beynəlxalq standartlara və milli qanunlara uyğun olaraq insanlara və planetə mənfi təsirləri müəyyənləşdirməyə, qarşısını almağa və azaltmağa çalışırıq.

Carlsberg Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannaməsinə, BMT-nin Biznes və İnsan Hüquqları üzrə Rəhbər Prinsiplərinə və İƏİT-nin Məsuliyyətli Biznes Davranışı üzrə Təlimatlarına riayət edir. BMT-nin Qlobal Sazişini imzalayan ölkə olaraq biz onun dörd əsas prinsipinə sadıq: insan hüquqları, əmək, ətraf mühit və korrupsiyaya qarşı mübarizə. Kodeks BMT-nin Qlobal Sazişinin On Prinsipi, Etik Ticarət Təşəbbüsünün (ETT) Əsas Kodeksi, Beynəlxalq Əmək Təşkilatının (BƏT) prinsipləri və ISO 14001 kimi beynəlxalq standartlara cavab verir. Bundan əlavə, Kodeks BMT-nin BMT-nin Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərini (DİM) dəstəkləyir.

Dayanıqlılıq proqramımızla razılaşdırılmış bu Kodeks Carlsberg-in əsas ESG mövzuları ilə məşğul olmaq və bərabərsizlik, iqlim dəyişikliyi və su çatışmazlığı kimi global problemləri həll etmək öhdəliyini əks etdirir. Məsuliyyətli iş təcrübələrini tətbiq etmək və cəmiyyətə müsbət təsir göstərmək üçün təchizatçılarımızla əməkdaşlıq edirik.

1.2 SƏNƏDİN ƏHATƏ DAİRƏSİ

Bu Kodeks material mənbəyinə qədər bütün təchizatçılara, xidmət qurumlarına və işçi qüvvəsi təminatçılarına və onların təchizatçılarına tətbiq edilir və Carlsberg

Group üzvləri ilə hər hansı bir razılaşmanın məcburi bir hissəsini təşkil edir. Buraya istehsal və emal təchizatçıları və xidmət təminatçıları (məsələn, məşğulluq və marketinq agentlikləri) və marketinq və satış tərəfdaşları (məsələn, agentlər, distribyutorlar, lisenziatlar və sponsorluq və ya əməkdaşlıqda iştirak edən digər şəxslər) daxildir. Kodeks daimi, müvəqqəti, müqaviləli işçilər və miqrantlar da daxil olmaqla, təchizat zəncirindəki bütün işçilərə şamil olunur. Carlsberg bu Kodeksi vaxtaşırı nəzərdən keçirəcək və lazım olduqda hər hansı bir dəyişiklik barədə təchizatçıları xəbərdar edərək yeniləyəcəkdir.

1.3 UYGUNLUQ

Təchizatçılar fəaliyyət göstərdikləri bazarlarda bütün müvafiq qanun və qaydalara riayət etməli və mümkün olduqda məhsullarının satıldığı bazarlarda ticarət tələblərinə cavab verməlidirlər. Milli standartların fərqli olduğu yerlərdə təchizatçılar ölkənin hüquqi çərçivəsinə zidd olmadan işçilərin və ətraf mühitin qorunması üçün ən yüksək standartlara cavab verməlidirlər. Təchizatçılar öz fəaliyyətlərində və təchizat zəncirlərində bu Kodeksə və tətbiq olunan qanunlara uyğunluğu nümayiş etdirə bilməlidirlər.

Təchizatçılar Carlsberg prinsiplərinə uyğun siyasət aparmağa təşviq olunurlar. Bu Kodeks dayanıqlılıq və etikada uyğunluğu və davamlı təkmilləşdirməni təşviq edən məcburi tələblər və ən yaxşı praktikaları ehtiva edir. Carlsberg özünü qiymətləndirmə, audit və ya digər monitorinq üsulları ilə uyğunluğu yoxlamaq hüququnu özündə saxlayır. Təchizatçı uyğunluq yoxlaması ilə bağlı xərcləri ödəməkdən məsuldur.

Audit və ziyarətlər

Təchizatçı Carlsberg ilə iş əlaqəsinə başlamazdan əvvəl, müqavilə müddəti ərzində və ya xidmətlərin yenilənməsi və ya dəyişdirilməsi zamanı biz kompleks yoxlamanın müxtəlif metod və yanaşmalarını tətbiq edərək, o cümlədən Sedex üzvlüyü

və SMETA auditı və ya oxşar auditin aparılmasını tələb edə bilərik. Audit də daxil olmaqla, bu yoxlamalarla əməkdaşlıqdan imtina bu Kodeksin pozulması kimi qiymətləndirilir. Hər hansı bir işə başlamazdan əvvəl narahatlıqlar həll edilməlidir. SMETA auditı və ya oxşar audit apararkən Sedex tərəfindən müəyyən edilmiş bütün kritik və ciddi uyğunsuzluqların Carlsberg ilə razılaşdırılmış müddət ərzində aradan qaldırılmasını tələb edirik. Carlsberg Kodeks və müqavilə şərtlərinə riayət olunmasını təmin etmək üçün istənilən vaxt, əvvəlcədən bildirişlə və ya bildiriş olmadan təchizatçıları yoxlamaq hüququnu özündə saxlayır. Bu yoxlamalar zamanı tam əməkdaşlıq məcburidir və Carlsberg həssas və mülkiyyətə aid məlumatların düzgün idarə olunmasına zəmanət verir. Təchizatçılar həmçinin bilməlidirlər ki, Carlsberg öz mülahizəsinə görə alternativ və ya ekvivalent audit tənzimləmələri qəbul edə bilər.

Sertifikatlar

Bu Kodeksin universal tələblərinə əlavə olaraq, insan hüquqları və ətraf mühit riskləri səbəbindən xüsusi məhsullara daha sərt qaydalar tətbiq oluna bilər və hər hansı bir münaqişə halında bu qaydalara üstünlük verilir. Carlsberg bu qaydaları mütəmadi olaraq nəzərdən keçirir və təchizatçılara alətlərə və yeniləmələrə giriş imkanı verir. Şəkər və kobalt kimi bəzi məhsullar daha yüksək etik standartlara uyğun olaraq 1-ci səviyyədən yuxarı sertifikat tələb edir.

Carlsberg təchizatçılarla uzunmüddətli, şəffaf münasibətləri qiymətləndirir və açıq ünsiyyət və inkişaf imkanları vasitəsilə uyğunlaşmanı dəstəkləyir. Təchizatçı bu Kodeksi pozarsa, düzəldici tədbirlər tələb olunur və Carlsberg uyğunluq yoxlaması aparmaq və standartlara əməl edilmədiyi təqdirdə müqavilələrə xitam vermək hüququnu özündə saxlayır. Lazım gələrsə, Carlsberg ESG məlumatları da daxil olmaqla, məlumatları dövlət orqanlarına və ya üçüncü tərəf auditorlara ötürə bilər.

1.4 PROBLEM VƏ YA POZUNTULARIN BİLDİRİLMƏSİ

Təchizatçı bu Kodeksin və ya tətbiq olunan qanunların pozulması olub-olmadığından və təchizatçımız və ya işçilərimiz tərəfindən törədilib-törədilmədiyindən asılı olmayaraq, Carlsberg ilə əlaqəli və ya ona təsir edən hər hansı iddia edilən və ya təsdiqlənmiş qanun pozuntularını bildirmək vəzifəsi daşıyır. Bu məsələlərin bildirilməsi Carlsberg-in problemləri effektiv şəkildə həll edə biləcəyini və bütün iş münasibətlərimizdə yüksək səviyyədə vicdanlılığı qoruya biləcəyini təmin edir.

Təchizatçının öz hesabat mexanizmlərindən əlavə, Carlsberg təchizatçıya və onun işçilərinə aşağıdakılar da daxil olmaqla, resurslara çıxış imkanı verir:

- 24/7 əlçatan olan müstəqil Speak-up xətti
- İR, hüquqi və ya bazar nümayəndəsi
- E-poçt: SpeakUp@Carlsberg.com

MÜNDƏRİCAT

1. GİRİŞ	2	5.4 Fövqəladə hallara cavab prosedurları.....	10
1.1 Öhdəliyimiz.....	2	6. ƏTRAF MÜHİTİN QORUNMASI.....	10
1.2 Sənədin əhatə dairəsi.....	2	6.1 Ekoloji məsələlərin idarə edilməsi	10
1.3 Uyğunluq	2	6.2 Karbon emissiyalarının idarə edilməsi	10
1.4 Problem və ya pozuntuların bildirilməsi.....	3	6.3 Su ehtiyatlarının idarə edilməsi	11
2. İDARƏETMƏ SİSTEMLƏRİ	5	6.4 Tullantıların idarə edilməsi	11
2.1 İdarəetmə	5	6.5 Çirkənmənin qarşısının alınması	12
2.2 SİYASƏT RİAYƏT VƏ KOMMUNİKASIYA	Error! Bookmark not defined.	6.6 Biomüxtəliflik və meşələrin qırılması	12
2.3 Kompleks yoxlama, risk və təsirlərin idarə edilməsi.....	5	6.7 Enerji	12
2.4 Şikayət mexanizmləri və davamlı inkişaf.....	5	7. BİZNES ETİKASI	12
3. ƏSAS İNSAN HÜQUQLARI	6	7.1 Korrupsiya və rüşvətxorluq	13
3.1 Məcburi əməyin qadağan edilməsi	6	7.2 Hədiyyələr və əyləncə	13
3.2 Gənc işçilərin məşğulluğu və uşaq əməyinin qadağan edilməsi.....	6	7.3 Maraqların toqquşması.....	13
3.3 YİĞİNCAQ VƏ KOLLEKTIV SAZIŞ AZADLIĞI	Error! Bookmark not defined.	7.4 Rəqabət və ədalətli ticarət.....	13
3.4 Ayrı-seçkilik və təqibin qadağan edilməsi.....	Error! Bookmark not defined.	7.5 Dayanıqlılıq iddiaları və "yaşıl piar"	13
3.5 Torpaq hüquqlarına hörmət.....	7	7.6 İnformasiya təhlükəsizliyi, məlumatların qorunması və məsuliyyətli süni intellekt (Sİ).....	13
4. İŞ ŞƏRAİTİ	8	7.7 Ticarət sanksiyaları və idxal/ixrac məhdudiyyətləri	14
4.1 İş vaxtının idarə edilməsi.....	8		
4.2 Əmək haqqı və müavinətlərin ödənilməsi.....	8		
4.3 Müntəzəm məşğulluğun təmin edilməsi.....	8		
5. SAĞLAMLIQ VƏ TƏHLÜKƏSİZLİK.....	9		
5.1 Əməyin mühafizəsi və texniki təhlükəsizlik.....	9		
5.2 Yerləşmə	9		
5.3 KİMYƏVİ VƏ TƏHLÜKƏLİ MADDƏLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ.....	Error! Bookmark not defined.		

2. İDARƏETMƏ SİSTEMLƏRİ

Təchizatçılar bu Kodeksin pozulmasının qarşısını almaq və aradan qaldırmaq, insanlara və planetə mənfi təsirləri azaltmaq üçün effektiv idarəetmə sistemləri yaratmalı və saxlamalıdır. Bu idarəetmə sistemləri riskləri müəyyənləşdirmək, problemlərin kök səbəblərini aradan qaldırmaq və bu Kodeksin bütün müvafiq qanunlarına, qaydalarına və prinsiplərinə əməl olunmasını təmin etmək üçün hazırlanmış zəruri strategiyaları, siyasətləri, proses və mənbələri əhatə etməlidir. Təchizatçılar uyğunluğu nümayiş etdirmək və mövcud təkmilləşdirmə səylərini izləmək üçün şəffaf və dəqiq qeydlər aparmalıdır.

2.1 İDARƏETMƏ

Təchizatçılar rəhbərliyin Kodeksə riayət etməkdən məsul olacaq böyük bir üzvünü təyin etməlidirlər.

Təchizatçılar bu Kodeksə uyğun gələn və onu dəstəkləyən siyasət bəyanatları qəbul etməli və ictimaiyyətə açıqlamalıdır. Bu siyasət bəyanatları təchizatçının əməliyyatlarının mürəkkəbliyinə və əhatə dairəsinə uyğun olmalı və rəhbərliyin ən yüksək səviyyəsində təsdiq edilməlidir.

2.2 SİYASƏTƏ RİAYƏT VƏ KOMMUNİKASIYA

Təchizatçılar bu Kodeksi öz işçiləri, təchizatçıları və xidmət təminatçıları ilə bölüşməli, təchizat zənciri boyunca onun prinsiplərini tətbiq etməlidirlər. Bütün səviyyələr bu standartlara cavab verməli, şəffaflığı və hesabatlılığı təşviq etməlidir. Təchizatçılar, brokerlər və iş qəbul agentlikləri kimi vasitəçilər də daxil olmaqla, iş ortaqlarından uyğunluq istiqamətində işləmələrini və Kodeksin yerinə yetirilməsinə mane olan hərəkətlərdən çəkinmələrini tələb etməlidirlər. Əhəmiyyətli risklər aşkar edilərsə, Carlsberg müvafiq mal və ya xidmətlərin təchizat zəncirində şəffaflıq tələb edə bilər.

2.3 KOMPLEKS YOXLAMA, RİSK VƏ TƏSİRLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ

Təchizatçılar bu Kodeksin tələblərinin daxil edildiyindən əmin olmaq üçün BMT-nin Biznes və İnsan Hüquqları Üzrə Rəhbər Prinsipləri (BMTRP-lər) də daxil olmaqla, əsas rəqlament və standartlara uyğun olaraq risk qiymətləndirməsinə əsaslanan kompleks yoxlama sistemi yaratmalıdır. İnsan hüquqları və ekoloji vəziyyətin qiymətləndirilməsi (İHEVQ) sahəsində aydın idarəetmə və məqsədlər müəyyən edilməlidir.

Təchizatçılar işçiləri, xüsusən də evdən çalışanları, kiçik torpaq mülkiyyətçiləri və miqrantlar kimi həssas qrupları proseslərinə cəlb etməli və maraqlı tərəflərlə əməkdaşlıq və məsləhətləşmələr yolu ilə ortaya çıxan problemləri həll etməlidirlər. Təchizatçı tərəfindən yaranan və ya ona təsir edən mənfi təsirlər dərhal aradan qaldırılmalıdır.

2.4 ŞİKAYƏT MEXANİZMLƏRİ VƏ DAVAMLİ İNKİŞAF

Təchizatçılar BMTRP-lərə uyğun olaraq effektiv, qanuni, əlçatan və şəffaf şikayət mexanizmləri yaratmalı, fərdi şəxslərin narahatlıqlarını ifadə etmələri və insan hüquqları və ekoloji problemlərlə əlaqədar şikayətlərə vasitələr tapmaları üçün etibarlı və məxfi bir yol təqdim etməlidirlər.

Təchizatçılar həmçinin problemləri məxfi və anonim şəkildə bildirməyə imkan verən və intiqam tədbirlərini açıq şəkildə qadağan edən ifşaçı siyasətinə əməl etməlidirlər. Fərdi şəxslərin mənfi nəticələrdən qorxmadan məsələ qaldırmasını təmin etmək üçün bu Kodeksin tələblərinə uyğun olmayan davranış və ya pozuntular barədə məlumat verən işçilər və ya maraqlı tərəflərə qarşı heç bir intiqam tədbiri görülməz.

Mümkün olduqda, təchizatçılar öz subpodratçılarının və sub-təchizatçılarının Kodeksə əməl etməsini təmin etməli, tətbiq olunduğunu sübut etməli və planlaşdırılan nəticələrin əldə edilməsini təmin etmək üçün effektivliyini izləməlidirlər.

Təchizatçılar Kodeksin tətbiqi prosesinin daim təkmilləşdirilməsini təmin etməlidirlər. Kompleks yoxlama prosesləri şəffaf idarəetmə sisteminin bir hissəsi kimi sənədləşdirilməli və ictimaiyyətə açıqlanmalıdır.

Faydalı praktika

Təchizatçılar riskləri qabaqcadan görmək, uyğunluq standartlarını aşmaq və şəffaflığı artırmaq üçün qabaqcıl texnologiya və ən yaxşı təcrübələr tətbiq etməklə idarəetmə sistemlərini təkmilləşdirməyə təşviq olunurlar. Onlar izləmə vasitələrindən istifadə edərək və məsuliyyətli təchizatı təmin etmək, riskləri azaltmaq üçün maraqlı tərəflərlə əməkdaşlıq edərək tam görünülük təmin etmək üçün təchizat zənciri xəritələşdirmə sistemləri hazırlamalıdır. Təchizatçılara qərəzsiz araşdırma təmin etmək üçün dəstək və qoruma təklif edərək müstəqil işəçi mexanizmləri yaratmaları tövsiyə olunur.

Təchizatçılara məsuliyyətli təchizat və insan hüquqları müdafiəsinə töhfə verən siyasət və təcrübələri birgə formalaşdırmaq üçün yerli icmalar, QHT-lər və sənaye təşkilatları ilə fəal şəkildə işləmələri tövsiyə olunur. Buraya ictimai məsləhətləşmələrə və sənaye standartlarının təkmilləşdirilməsinə yönəlmiş işçi qruplarına töhfə verilməsi daxildir.

3. ƏSAS İNSAN HÜQUQLARI

Carlsberg təchizatçılarından BMTRP-lər və BƏT Konvensiyaları kimi beynəlxalq səviyyədə tanınmış qaydalara uyğun olaraq insan hüquqlarına riayət etmələri tələb olunur. Təchizatçılar ən azı, məcburi əmək, uşaq əməyi və ayrı-seçkiliklə əlaqəli pozuntuların qarşısının alınması, birləşmə azadlıqları və torpaq hüquqlarının qorunmasının təmin edilməsi də daxil olmaqla, təchizat zəncirlərində

ən vacib olan insan hüquqları risklərini və nəticələrini nəzərə almalıdırlar. Təchizatçılardan öz biznes və təchizat zəncirləri üçün əhəmiyyətli ola biləcək əlavə insan hüquqları risklərini müəyyən etmək və həll etmək üçün öz kompleks yoxlamalarını aparmalarını da tələb edirik.

3.1 MƏCBURİ ƏMƏYİN QADAĞAN EDİLMƏSİ

Carlsberg milli qanunlara, Palermo Protokoluna və BƏT Konvensiyalarına uyğun olaraq məcburi əmək, müasir köləlik və insan alverinin bütün formalarını qadağan edir. Təchizatçılar insan alveri, işgəncə, dövlət tərəfindən tətbiq olunan məcburi əmək və məhkumların məcburi əməyi kimi bu standartlara, qadağan etmə praktikalarına riayət etməlidirlər. Məhkumların əməyinə yalnız Carlsberg-in reintegrasiya proqramı çərçivəsində təsdiqlənməsi və hərtərəfli yoxlanılması şərti ilə icazə verilir.

Təchizatçılar öz təchizat zəncirlərində köləlik əleyhinə qanunlara riayət etməli, işçilərin fiziki və ya zehni istismar da daxil olmaqla, istismara, məcburiyyətə və ya zorakılığa məruz qalmamalarını təmin etməlidirlər. İşçilər əmək müqavilələrini heç bir komissiya və depozit olmadan sərbəst şəkildə imzalamalı və şəxsi sənədlərini saxlamalıdırlar. Onların hərəkət azadlığı məhdudlaşdırılmamalı və işdən məqbul bildirişlə və heç bir cəza olmadan çıxarılmalıdırlar.

3.2 GƏNC İŞÇİLƏRİN MƏŞĞULLUĞU VƏ UŞAQ ƏMƏYİNİN QADAĞAN EDİLMƏSİ

Təchizatçılar BƏT-in Minimum Yaş haqqında 138 sayılı və Uşaq Əməyinin Ən Pis Formalarına dair 182 sayılı Konvensiyalarına riayət etməklə uşaqların hüquqlarını müdafiə etməli və uşaq əməyini ciddi şəkildə qadağan etməlidir. Uşaq BƏT Konvensiyaları ilə icazə verilən minimum yaş həddinin 14 olduğu xüsusi ölkələr istisna olmaqla, 15 yaşına çatmamış və ya verilmiş ölkədə işləmək üçün qanunla icazə verilən minimum yaş həddinə çatmamış (hansı daha çoxdursa) istənilən bir kəs kimi müəyyən edilir.

İstismar edən, zərər verən və ya təhsil almağa mane olan işlər də daxil olmaqla, uşaq əməyi qəti qadağandır. Uşaq əməyi halları aşkar edilərsə, təchizatçılar

uşaqları bu cür işlərdən uzaq tutmaq təşəbbüslərini dəstəkləməlidirlər. Uşaqlar ailə biznesinə yalnız iş yüngül, yaşa uyğun və BƏT standartlarına uyğun olduqda kömək edə bilirlər.

Bütün işçilər ən azı 15 yaşında və ya işləmək üçün qanunla icazə verilən yaşda (hansı daha böyük olarsa) olmalıdırlar. Təchizatçılar namizədlərin yaşını təsdiqləməli və gənc işçilərin (18 yaşdan kiçik) zərərli tapşırıqlara, gecə işlərinə və ya təhsillərinə mane olan fəaliyyətlərə məruz qalmamasını təmin etməlidirlər. Gənc işçilərin məşğulluğu yerli qanunlara uyğun olmalı, təhsil müavinətləri ehtiva etməli, təhlükəsizlik və rifahı prioritetləşdirməlidir.

3.3 YIĞINCAQ VƏ KOLLEKTIV SAZIŞ AZADLIĞI

Təchizatçılar ETT-nin Əsas Kodeksinə, BMTRP-lərə və BƏT-in 87 sayılı Konvensiyasına uyğun olaraq, işçilərin qisas, təzyiq və ya işdən çıxarılma qorxusu olmadan birləşmək, həmkarlar ittifaqı fəaliyyətlərində iştirak etmək və kollektiv danışıqlar aparmaq hüquqlarına hörmət etməli, bu müdafiə tədbirlərinin rəhbərliyin diqqətinə çatdırılmasını və onlara əməl olunmasını təmin etməlidirlər. Təchizatçılar işçi təşkilatları üçün əlverişli bir mühit yaratmalı, iclas otaqları təmin etməli, iş saatları ərzində qarşılıqlı əlaqə qurmağa və danışıqlar barədə məlumat mübadiləsinə imkan verməli və işçi nümayəndələrinə ədalətli davranmalı, mənbələrə çıxış, həmkarlar ittifaqı vəzifələrini yerinə yetirmək üçün boş vaxt və rəhbərliyin dəstəyini təmin etməlidirlər. Həmkarlar ittifaqlarının fəaliyyətinin məhdud olduğu hallarda, BƏT-in 135 sayılı Konvensiyasına uyğun olaraq işçi şuraları kimi alternativ təmsil formaları yaradılmalıdır. Təchizatçılar həmçinin qanuni tətillər hüququna hörmət etməli, cəza tədbirlərindən və ya maneə törədən siyasətlərdən çəkinməli və əsas problemləri həll etmək üçün işçilərin nümayəndələri ilə dialoq yolu ilə tətillərin qarşısını konstruktiv şəkildə almalıdırlar.

3.4 AYRI-SEÇKİLİK VƏ TƏQİBİN QADAĞAN EDİLMƏSİ

Təchizatçılar irqindən, cinsindən, dinindən, cinsi oriyentasiyasından, əlillik və digər xüsusiyyətlərindən asılı olmayaraq yalnız qanuni meyarlara əsaslanaraq bütün işə qəbul qərarlarında ayrıseçkiliyin olmamasını təmin etməlidirlər. İş yerində

təhlükəsiz və qarşılıqlı hörmətin olduğu bir atmosfer yaratmağa kömək edərək işçiləri təzyiq, zorakılıq, sui-istifadə və ya təhdidlərdən qorunmalıdırlar. Ayrı-seçkilik, təzyiq, etik və intizam tədbirləri ilə bağlı aydın qaydalar müəyyən edilməli və bütün işçilərin diqqətinə çatdırılmalıdır. Bundan əlavə, təchizatçılar cins, yaş, mədəniyyət və həyat tərzini kimi sahələrdə müxtəlifliyi dəyərləndirərək müxtəlifliyi, bərabərliyi və inklüzivliyi dəstəkləyən siyasət və proqramlar həyata keçirərək bərabərliyi və inklüzivliyi təşviq etməlidirlər.

Faydalı praktika

Təchizatçılara təchizat zəncirindəki azlıqlar və ya həssas qruplar üçün ayrı-seçkilik və təzyiq risklərini qiymətləndirmək üçün işçilərin müxtəliflik və inklüzivliklə bağlı rəylərini toplamaları tövsiyə olunur.

Təchizatçılara Carlsberg-in liderlik səviyyəsində gender balansını yaxşılaşdırmaq öhdəliklərinə uyğun olaraq gender bərabərliyi və qadınların səlahiyyətlərinin artırılması da daxil olmaqla, müxtəliflik, bərabərlik və inklüzivlik (MBI) məqsədlərini təyin etmələri tövsiyə olunur.

3.5 TORPAQ HÜQUQLARINA HÖRMƏT

Biznes tərəfdaşlarından onların fəaliyyətlərindən və təchizat təcrübələrindən təsirlənən fərdi şəxs və icmaların torpaq, meşə və sudan istifadə hüquqlarına hörmət etmələri tələb olunur. Əmlak və ya torpaq istifadəsi ilə əlaqəli bütün məsələlər, o cümlədən hər hansı köçürmələr və ya istifadəyə dair razılaşmalar sərbəst, əvvəlcədən və məlumatlı razılıq prinsiplərinə uyğun olmalı və müqavilələrdə şəffaflığı və tam açıqlamanı təmin etməlidir. Biznes tərəfdaşları torpaqların ələ keçirilməsi ilə bağlı hər hansı təcrübələrdən çəkinməlidirlər. Bütün lazımi ekoloji icazə, təsdiq və qeydlər lazımi qaydada alınmalı, qüvvədə saxlanılmalı, mühafizə edilməli və qorunmalıdır.

4. İŞ ŞƏRAİTİ

Təchizatçılar milli qanunlara, sənaye standartlarına və BƏT Konvensiyalarına riayət etməklə ədalətli, təhlükəsiz və qarşılıqlı hörmətin olduğu bir iş şəraiti təmin etməlidirlər. Buraya iş vaxtının tənzimlənməsi, minimum və/və ya kollektiv razılaşdırılmış əmək haqqı və müavinətlərin ödənilməsi və qanuni məcburi əmək müqavilələrinin təklif edilməsi daxildir. Təchizatçılardan işçilərin hüquqlarını qorumaq və məsuliyyətli bir iş mühiti yaratmaq üçün bu standartlara riayət etmələri gözlənilir.

4.1 İŞ VAXTININ İDARƏ EDİLMƏSİ

Təchizatçılar işçilərin müdafiəsinin gücləndirilməsinə üstünlük verərək iş saatları ilə bağlı milli qanunlara, kollektiv müqavilələrə və sənaye standartlarına riayət etməlidirlər. İş vaxtı həddindən artıq olmamalı və əlavə vaxtda işləmə könüllü olmalı və qanun və ya kollektiv razılaşdırılmış hədlər çərçivəsində həyata keçirilməlidir. BƏT və ETT standartlarına uyğun olaraq standart iş saatları həftədə 48 saatdan, əlavə vaxt da daxil olmaqla, maksimum 60 saatdan çox olmamalıdır. İstisna hallarda, 60 saati keçməyə icazə verilir, ancaq yalnız milli qanunvericiliyə, kollektiv müqavilələrə və əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliyi tədbirlərinə uyğun olduqda və maksimum istehsal və ya fəvqəladə hallar kimi gözlənilməz hallarla əsaslandırıldıqda. İşçilər həftədə ən azı bir gün və ya milli qanunvericiliklə icazə verildiyi təqdirdə, 14 günlük müddətdə iki gün istirahət etməlidirlər.

4.2 ƏMƏK HAQQI VƏ MÜAVİNƏTLƏRİN ÖDƏNİLMƏSİ

Təchizatçılar standart bir iş həftəsi üçün əmək haqqı və müavinətlərin milli hüquqi standartlara, kollektiv razılaşdırılmış tariflərə və ya sənaye meyarlarına cavab verməsini və ya onları aşmasını (hansı daha yüksəkdirsə) təmin etməlidirlər. Əmək haqları mütəmadi olaraq ödənilməli və əmək haqqı cədvəli ilə təsdiqlənməlidir. İşçilər məşğulluq şərtləri və əmək haqqı, o cümlədən hər hansı tutulmalar barədə aydın yazılı məlumat almalıdırlar. İntizam tədbiri kimi və ya qanunla nəzərdə tutulmayan əmək haqqı tutulmaları qadağandır. Təchizatçılar sosial təminat, sığorta

və xəstəlik məzuniyyəti, valideyn məzuniyyəti kimi müavinətlər haqqında müddəalar da daxil olmaqla, əmək qanunlarına riayət etməlidirlər. Onlar həmçinin subpodrat və ya digər sxemlərlə bu öhdəliklərdən yan keçməkdən də çəkinməlidirlər.

Faydalı praktika

Təchizatçılar müvəqqəti və müqaviləli işçilər də daxil olmaqla, bütün işçilər üçün yaşayış minimumuna çatmaq üçün əlabatan səy göstərməyə təşviq olunurlar.

4.3 MÜNTƏZƏM MƏŞĞULLUĞUN TƏMİN EDİLMƏSİ

İş və ya xidmətin başlanğıcında təchizatçılar bütün işçilərə başa düşdükəri dildə tərtib edilmiş qanuni məcburi bir müqavilə təqdim etməlidirlər. Bu müqavilədə işin adı, gözlənilən əmək haqqı, iş vaxtı, bildiriş müddəti, müavinətlər, məzuniyyət hüquqları, şərtlər və hər hansı intizam və şikayət mexanizmləri kimi əsas məlumatlar olmalıdır.

Bütün müvəqqəti məşğulluqlar mövcud milli əmək qanunvericiliyinə uyğun olmalıdır.

Faydalı praktika

Təchizatçılara bilik və bacarıqlarını artıran müntəzəm təlimlər təklif edərək işçilərin davamlı peşəkar inkişafını təşviq etmələri tövsiyə olunur. Təlim imkanlarına geniş çıxış təmin etməklə təchizatçılar işçilərə yüksəlişdə kömək edə bilirlər. Təchizatçılara davamlı böyümə və inkişafı təşviq etmək məqsədilə olan bu təşəbbüslərin təsirlərini izləmək və qiymətləndirmək üçün səy göstərmələri tövsiyə olunur.

5. SAĞLAMLIQ VƏ TƏHLÜKƏSİZLİK

Təchizatçılar BƏT-in İşdə Əsas Prinsiplər və Hüquqlar haqqında Bəyannaməsi də daxil olmaqla, bütün müvafiq qanunlara, qaydalara və sənaye standartlarına riayət etməklə sağlamlıq və təhlükəsizlik üzrə sərt standartlara riayət etməlidirlər. Buraya təhlükəsiz iş mühitinin, uyğun yaşayış şəraitinin təmin edilməsi və kimyəvi maddələrin və təhlükəli elementlərlə effektiv işləmə daxildir. Təchizatçılar işçiləri, ziyarətçiləri və ətrafdakı icmaları zərərdən qorumaq üçün fəvqəladə hallara cavab prosedurları da həyata keçirməlidirlər.

5.1 ƏMƏYİN MÜHAFİZƏSİ VƏ TEXNİKİ TƏHLÜKƏSİZLİK

Təchizatçılar bütün işçilər, subpodratçılar və ziyarətçilər üçün təhlükəsiz bir iş mühiti təmin edərək BƏT-in Əməyin Mühafizəsi və Texniki Təhlükəsizlik haqqında 155 sayılı Konvensiyası da daxil olmaqla, sağlamlıq və təhlükəsizlik sahəsində tətbiq olunan bütün qanunlara, qaydalara və sənaye standartlarına riayət etməlidirlər. Sağlamlıq və təhlükəsizlik üzrə məsuliyyət həm təchizatçı, həm də müəssisə səviyyəsində ali rəhbərliyə həvalə edilməli, əməyin mühafizəsi və texniki təhlükəsizlik siyasətlərinə nəzarət, qaydalara uyğunluq və hər hansı bir problemi həll etmək üçün təcili tədbirlərin görülməsi təmin edilməlidir. Təchizatçılar işçilər üçün yazılı bir əməyin mühafizəsi və texniki təhlükəsizlik siyasəti və riskləri minimuma endirmək üçün gender əsaslı prosedurlar saxlamalıdır. Potensial təhlükələri, o cümlədən psixi sağlamlıq və ergonomika ilə əlaqəli olanları müəyyən etmək üçün iş yerində risk qiymətləndirmələri aparılmalı və bu riskləri azaltmaq üçün müvafiq tədbirlər görülməlidir. Təchizatçılar ödənişsiz fərdi qoruyucu vasitələr (FQV) təmin etməli və işçilərin onlardan istifadə və təhlükəsiz iş praktikaları üzrə təlim keçmələrini təmin etməlidirlər. Təchizatçılar və podratçılar seçərkən Carlsberg əməyin mühafizəsi və texniki təhlükəsizlik məsələlərini nəzərə alır və müqavilələrdə əməyin mühafizəsi və texniki təhlükəsizlik üzrə aydın tələblər olacaq. Carlsberg sahələrində çalışan podratçılar müvafiq təlimlərdən keçməli, tapşırıqların təhlükəsiz yerinə yetirilməsi üçün avadanlıqlarla təchiz olunmalı və

Carlsberg-in əməyin mühafizəsi və texniki təhlükəsizlik siyasətlərinə və prosedurlarına əməl etməlidirlər. Təchizatçılar və subpodratçılar Carlsberg sahələrində yüksək riskli fəaliyyətlər üçün iş icazələri almalıdırlar və bu siyasətlərin pozulması cərimələr və ya müqavilənin xitamı ilə nəticələnə bilər.

Faydalı praktika

Təchizatçılar qabaqcıl təhlükəsizlik tədbirləri həyata keçirməklə, güclü təhlükəsizlik mədəniyyəti inkişaf etdirməklə və bütün işçilərin rifahını qorumaq üçün risk idarəetmə təcrübələrini davamlı olaraq təkmilləşdirməklə sıfır-qəza prinsipli bir iş yeri hədəfli, sağlamlığa və təhlükəsizliyə proaktiv yanaşma tətbiq etməyə təşviq edilir.

Təchizatçılara ISO 45001 əməyin mühafizəsi və texniki təhlükəsizlik üzrə idarəetmə sistemi və ya oxşar bir sistem tətbiq etmələri tövsiyə olunur.

5.2 YERLƏŞMƏ

Təchizatçılar işçilərin giriş və çıxışına məhdudiyyətsiz giriş imkanı ilə onların yaşayış yerlərinin yerli standartlara cavab verməsini və ya onları aşmasını təmin etməlidirlər. İşçilər yaşayış üçün pul ödəyirlərsə, xərclər məqbul olmalı və onların maaşlarının əhəmiyyətli bir hissəsini təşkil etməməlidir. Mümkün olduqda, iş yerinə və oradan təhlükəsiz nəqliyyat təmin edilməlidir. Yer genderə görə ayrılmış yataq, yaşayış və yuma yerləri təklif etməli və zəruri hallarda ailələrin bir yerdə qalmasına imkan verməlidir. Yoxlama və texniki xidmət qeydləri saxlanmaqla yerli əməyin mühafizəsi və texniki təhlükəsizlik qaydalarına uyğun olmalıdır. Yangın təhlükəsizliyi planı, o cümlədən təlim keçmiş yangın nəzarətçiləri, müntəzəm avadanlıq testləri və yangın təlimləri hazırlanmalı və işçilərə çatdırılmalıdır. Təchizatçılar düzgün iqlim nəzarəti, işıqlandırma, havalandırma və yaxşı təmirli sanitariya qovşağı və camaşırxana təmin etməlidirlər. Şəxsi əşyaların, gigiyenik yemək

ləvazimatlarının və ya yemək qablarının və xüsusi pəhriz və ya dini ehtiyaclar üçün vasitələrin etibarlı saxlanmasını təmin etmək lazımdır.

5.3 KİMYƏVİ VƏ TƏHLÜKƏLİ MADDƏLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ

Təchizatçılar xüsusilə təhlükəli materiallar üçün təhlükəsiz satınalma, saxlama, işləmə, istifadə, bərpa və atma da daxil olmaqla, kimyəvi maddələrlə işləmə üzrə ciddi prosedurlara riayət etməlidirlər. Müvafiq vəzifələrdə çalışan işçilər təhlükəsizlik prosedurları üzrə təlim almalıdırlar. Təhlükəli maddələr üçün təhlükəsizlik pasportları (TP-lər) yerli dildə mövcud olmalı, saxlanmalı və yenilənməlidir. Təchizatçılar işçiləri və ətraf mühiti qorumaq üçün aydın etikətləmə, təhlükəsiz saxlama, dağılmaların qarşısının alınması və müvafiq fərdi qoruyucu vasitələr də daxil olmaqla, müvafiq nəzarət tədbirlərinin görülməsini təmin etməlidirlər. Təchizatçılar həmçinin təhlükəli maddələrin istifadəsini azaltmaq və onları daha təhlükəsiz alternativlərlə əvəz etmək üçün çalışmalıdırlar.

5.4 FÖVQƏLADƏ HALLARA CAVAB PROSEDURLARI

Təchizatçılar əməyin mühafizəsi, texniki təhlükəsizlik və sənaye hadisələri üçün fəvqəladə hallarda fəaliyyət planları hazırlamalı və bütün işçilərin bu barədə məlumatlandırılmasını təmin etməlidirlər. Onlar aydın evakuasiya marşrutları saxlamalı, səs/vizual siqnalizasiya təmin etməli və işçiləri ilk yardım və yanğın söndürmə üzrə təlimatlandırmalıdırlar. Yanğın və təhlükəli materiallara cavab da daxil olmaqla, fəvqəladə halların nəticələrinin aradan qaldırılması üzrə təlimlər mütəmadi olaraq aparılmalı və qeydlər saxlanılmalıdır.

6. ƏTRAF MÜHİTİN QORUNMASI

Carlsberg Paris Sazişinə uyğun olaraq iqlim dəyişikliyi və istixana qazı emissiyalarının azaldılması ehtiyacını qəbul edir. Təchizatçılar iqlimə təsirləri minimuma endirmək, dayanıqlılığı artırmaq və iqlim dəyişikliyi, su təhlükəsizliyi və digər

ekoloji problemlərlə əlaqəli imkanları müəyyənləşdirməkdə əsas rol oynayirlar. Təchizatçılar ətraf mühit qanunlarına, qaydalarına və ISO 14001 kimi beynəlxalq standartlara riayət etməli və effektiv bir ətraf mühiti idarəetmə sistemi (ƏMİS) həyata keçirməlidirlər. Karbon emissiyalarına, sudan istifadə və tullantılara nəzarət etməli və biomüxtəlifliyə, meşələrin qırılmasının qarşısının alınmasına, dayanıqlı kənd təsərrüfatına və məsuliyyətli enerji istehlakına xüsusi diqqət yetirməlidirlər. Ətraf mühitin qorunması üzrə tədbirlər işçilərə və yerli icmalara ədalətli münasibət də daxil olmaqla, insan hüquqlarına hörmət etməli və iqlim dəyişikliyi iş şəraitinə və mədəni dolanışıq vasitələrinə təsirini nəzərə almalıdır.

6.1 EKOLOJİ MƏSƏLƏLƏRİN İDARƏ EDİLMƏSİ

Təchizatçılar fəaliyyətlərinin, məhsul və xidmətlərinin ətraf mühitə mənfi təsirlərinin qarşısını almaq və azaltmaq üçün təşəbbüs göstərərək bütün müvafiq ətraf mühit qanunlarına və tələblərinə riayət etməlidirlər. Resurslara, enerjiyə, suya, tullantılara, karbon emissiyalarına və biomüxtəlifliyə təsirləri izləmək və aradan qaldırmaq üçün ISO 14001 kimi standartlara cavab verən güclü bir ətraf mühiti idarəetmə sistemi (ƏMİS) həyata keçirməlidirlər. Carlsberg-ə potensial təsir göstərə biləcək əhəmiyyətli ekoloji hadisələr və ya uyğunsuzluqlar dərhal bildirilməlidir. Təchizatçılar mütəmadi olaraq ekoloji göstəricilər barədə hesabat verməli, ölçülə bilən tərəqqini göstərməli və şəffaflığı qorunmalıdır. Onlar həmçinin bütün təchizat zəncirində ekoloji standartlara riayət etməli, aydın ekoloji siyasətlər yaratmalı və onların effektiv icrasını təmin etmək üçün müntəzəm təlimlər keçirməlidirlər.

6.2 KARBON EMİSSİYALARININ İDARƏ EDİLMƏSİ

Təchizatçılar İstixana Qazları Protokoluna uyğun olaraq öz əməliyyatları və təchizat zənciri üzrə birbaşa (Tətbiq sahəsi 1), dolayı enerji ilə əlaqəli (Tətbiq sahəsi 2) və digər dolayı (Tətbiq sahəsi 3) CO₂ emissiyalarına aktiv şəkildə nəzarət etməli və azaltmalıdırlar. Onlar Elmi Əsaslı Hədəflər Təşəbbüsü (EƏHT) standartlarına cavab verən ölçülə bilən karbon azaltma strategiyalarını tətbiq edərək Carlsberg-in Tətbiq sahəsi 3 hədəflərini dəstəkləməlidirlər. Təchizatçılar dizayn və istehsaldan istismar müddəti bitdikdən sonra atılmağa qədər məhsulun rəf ömrü boyunca

emissiyaları nəzərə almalıdırlar. Təchizatçılar Carlsberg-ə Tətbiq sahəsi 1, 2 və 3-ün emissiyaları barədə ətraflı hesabat verilməsi də daxil olmaqla, karbonun azaldılması hədəflərinə doğru irəliləyiş barədə mütəmadi olaraq yeniliklər təqdim etməli və şəffaflığı qorumaq üçün uğurları və çətinlikləri maraqlı tərəflərlə bölüşməlidirlər.

Faydalı praktika

Təchizatçılar ətraf mühitin dayanıqlılığına sadiqlik və irəliləyiş nümayiş etdirmək üçün karbon izlərini cəmiyyətə açıqlamağa və azaltmağa təşviq olunurlar.

Təchizatçılara Tətbiq sahəsi 1, 2 və 3 emissiyaları üçün elmi əsaslı hədəflər təyin etmələri və təsdiqləmələri, xalis sıfır hədəf təyin etmələri tövsiyə olunur.

6.3 SU EHTİYATLARININ İDARƏ EDİLMƏSİ

Təchizatçılar, xüsusən də ehtiyatları məhdud olan ərazilərdə suyun təkrar istifadəsi və təkrar emalı ilə səmərəliliyi artıraraq suyu məsuliyyətlə idarə etməlidirlər. Əməliyyatlarının yerli su hüquqlarına zərər vermədiyindən əmin olmalı, su və sanitariya imkanları təmin etməli və təhlükəsiz suya çıxışı yaxşılaşdırmaq üçün icmalarla işləməlidirlər. Tullantı suları axıdılmazdan əvvəl yerli standartlara uyğun olaraq ya sahədə, ya da icazə verilən obyektlərdə təmizlənməli və yerli su mənbələrinin çirklənməsinin qarşısını almaq üçün tədbirlər görülməlidir. Təchizatçılar suyun istifadəsi, təkrar emalı və emissiyaların azaldılması səyləri barədə mütəmadi olaraq hesabat verməli və səmərəlilik göstəriciləri və rəylərə əsasən praktikaları daim təkmilləşdirməlidirlər.

Faydalı praktika

Təchizatçılara fəaliyyət və təchizat yerlərində suyun olması ilə bağlı riskləri qiymətləndirmələri, yüksək risk zonalarını müəyyən etmələri və öz fəaliyyətləri və təchizat zənciri çərçivəsində su təhlükəsizliyini həll etmək və təmin etmək üçün tədbirlər görmələri tövsiyə olunur.

6.4 TULLANTILARIN İDARƏ EDİLMƏSİ

Təchizatçılardan ətraf mühitin qorunması və təhlükəsizliyini təmin etmək üçün milli qaydalara ciddi riayət etməklə tullantıların və kimyəvi maddələrin idarə edilməsində müəyyən edilmiş standartlara və məsuliyyətli praktikalara riayət etmələri tələb olunur. Cari ən yaxşı praktikalara uyğunluğu qorumaq üçün bu texnikaları mütəmadi olaraq yenidən nəzərdən keçirərək və yeniləyərək kimyəvi maddələri satınalmadan atmağa qədər məsuliyyətlə idarə etməlidir. Müəyyən kimyəvi maddələr də daxil olmaqla, təhlükəli tullantılar lazımi icazə olmadan zibilliklərə atılmamalı və ya sahədə yandırılmamalıdır və davamlı üzvi çirkləndiricilərin (DÜÇ-lər) istifadəsi ətraf mühitə və sağlamlığa uzunmüddətli təsirləri səbəbindən qəti qadağandır.

Təchizatçılardan təkrar emal edilə bilən, təkrar istifadə edilə bilən, yenilənə bilən və ya kompost edilə bilən materiallara üstünlük verməklə, tək istifadəlik məhsulları azaltmağı və ya tamamilə aradan qaldırmağı hədəfləməklə qablaşdırma tullantılarını minimuma endirmələri gözlənilir. Bundan əlavə, təchizatçılar Carlsberg-in dayanıqlı qablaşdırma üçün şəffaflıq və dövrilik məqsədlərini dəstəkləmək üçün təkrar emal edilmiş məzmunu, təkrar emal olunma və kompost edilə bilən imkanını təfərrüatlandıran bütün qablaşdırma materiallarının tam inventarını saxlamalı və açıqlamalıdırlar.

Faydalı praktika

Təchizatçılara məhsulların rəf ömrü, paylanma və xidmət göstərilmə dövrü boyunca tullantıları azaltmaları və materiallarının karbon izini davamlı şəkildə azaltmaq üçün rəf ömrü qiymətləndirməsi yanaşması tətbiq etmələri tövsiyə olunur.

6.5 ÇİRLƏNMƏNİN QARŞISININ ALINMASI

Təchizatçılar hava emissiyaları (o cümlədən qoxulu maddələr), səs-küy çirkləndirməsi, torpağın çirklənməsi (keçmiş və ya cari çirklənmə riskləri də daxil olmaqla), su qəbulu, yeraltı və yerüstü sulara axıdılmalar, tullantıların emalı və utilizasiyası ilə əlaqədar müvafiq qanun və qaydalara əməl etməlidirlər.

6.6 BİOMÜXTƏLİFLİK VƏ MEŞƏLƏRİN QIRILMASI

Təchizatçılar Hesabatlılıq Çərçivəsi Təşəbbüsü və Aİ-nin taxta və meşələrin qırılması qaydaları kimi müvafiq qaydalara uyğun olaraq, təbii meşələrin çevrilməsindən qaçmaq və ciddi degradasiyanın qarşısını almaqla məhsullarının meşələrin qırılmasına töhfə verməməsini təmin etməlidirlər. Onlar yerli və beynəlxalq qanunlara riayət edərək yaşayış yerlərinə zərər verən və ya növlərin təhlükə altına salan fəaliyyətlərdən çəkinərək biomüxtəlifliyi qorumalıdırlar. Təchizatçılar Carlsberg-in biomüxtəlifliyin qorunması və meşələrin qırılması ilə mübarizə məqsədlərini dəstəkləyərək uyğunluq və şəffaflığı təmin etmək üçün izlənmə məlumatları təqdim etməli və lazımi səy göstərməlidirlər. Kənd təsərrüfatı xammalına gəldikdə, təchizatçılar dayanıqlı inkişaf və regenerasiya praktikaları tətbiq etməli və Carlsberg-in standartlarına uyğun olaraq izlənmə təmin etməlidirlər.

Faydalı praktika

Təchizatçılara resurs səmərəliliyini artıran, tullantıları azaldan və ekoloji cəhətdən təmiz materialların istifadəsini təşviq edən məhsul və proseslərin hazırlanması da daxil olmaqla, biomüxtəlifliyi dəstəkləyən və meşələrin qırılması ilə mübarizə aparən dairəvi iqtisadiyyat prinsiplərini qəbul etmələri tövsiyə olunur. Təchizatçılar təkrar emal və təkrar istifadə strategiyaları tətbiq etməklə resurs istifadəsi dövrünü bağlamağa çalışmalı və meşələrin qırılmasına töhfə verməyən məsuliyyətli, sertifikatlı təchizatçılardan xammal tədarükünə üstünlük verməlidirlər.

Təchizatçılara müvafiq məhsul sertifikatları almaları və ya Dayanıqlı Kənd Təsərrüfatı Təşəbbüsü (DKTT) Platforması, Meşə İdarəetmə Şurası (MİŞ) və BonSucro da daxil olmaqla, lakin bunlarla məhdudlaşmayan təşkilatlarla əməkdaşlıq etmələri tövsiyə olunur.

6.7 ENERJİ

Təchizatçılar səmərəli tədbirlərə üstünlük verərək bütün sahələrdə, avadanlıqlarda və təchizat zənciri mərhələlərində enerji səmərəliliyini təşviq etməlidirlər. Onlar daşınmada, qablaşdırmada və pərakəndə satışda enerji səmərəliliyini artırmalı, enerji ilə bağlı qaydalara uyğunluğu təmin etməli və aktual icazələr saxlamalıdırlar. Təchizatçılar tərəqqini izləmək və təkmilləşdirmələri müəyyən etmək üçün dəqiq aylıq enerji istehlakı qeydləri aparmalıdırlar. Bundan əlavə, bərpa olunan enerjiyə keçid üçün bir plan hazırlamalıdırlar.

7. BİZNES ETİKASI

Təchizatçılar bütün müvafiq qanun və qaydalara əməl olunmasını təmin edərək yüksək biznes etikasını standartlarını dəstəkləməlidirlər. Buraya korrupsiya və rüşvətxorluğun qarşısının alınması, hədiyyələr, ianələr və əyləncələrlə bağlı şəffaflığın qorunması və maraq toqquşmalarının qarşısının alınması daxildir. Təchizatçılar tətbiq olunan rəqabət və məlumatların qorunması qanunlarına riayət etməli və ətraf mühitin qorunması ilə bağlı doğru açıqlamalar verməlidirlər.

7.1 KORRUPSIYA VƏ RÜŞVƏTXORLUQ

Təchizatçılar ticarət fəaliyyətləri ilə əlaqədar korrupsiyaya qarşı mübarizə ilə bağlı bütün tətbiq olunan qanunlara riayət etməlidirlər və xüsusilə: (i) hər hansı bir dövlət məmuruna, biznes tərəfdaşına və ya hər hansı digər üçüncü tərəfə birbaşa və ya dolayı yolla dəyərli bir şey vəd etmək, təklif etmək və ya verməklə qanunsuz üstünlük əldə etməyə çalışmamalıdır; və ya (ii) qanunsuz fayda əldə etmək və ya digər şəkildə biznes əməliyyatlarının nəticələrinə təsir göstərmək niyyəti ilə korrupsiya, qəsb, mənimsəmə və ya fırıldaqçılığın hər hansı başqa forması ilə məşğul olmamalıdır. Təchizatçılar bütün müvafiq işçilərin və üçüncü tərəflərin tətbiq olunan qanunlardan xəbərdar olmasını və onlara əməl etmələrini təmin etməlidirlər.

7.2 HƏDİYYƏLƏR VƏ ƏYLƏNCƏ

Təchizatçılar biznes qərarlarına təsir göstərmək üçün Carlsberg Group-un işçiləri və ya digər tərəfdaşları üçün dəbdəbəli hədiyyələr, ekstravaqant əyləncə və ya qonaqpərvərlik xidmətləri təklif etməməli, maliyyələşdirməməli və ya ianə etməməlidirlər. Təchizatçılar Carlsberg-in işçilərinə təklif olunan hər hansı hədiyyə və əyləncənin şəffaf olmasını və əsaslandırılmış bir biznes məntiqinə malik olmasını təmin etməlidirlər. İstənilən halda, təchizatçılar Carlsberg-in satınalma təşkilatında çalışan işçilərinə heç bir hədiyyə, əyləncə, qonaqpərvərlik və ya səyahət xidməti təklif etməməlidirlər.

7.3 MARAQLARIN TOQQUŞMASI

Carlsberg-in işçiləri şəxsi maraqları obyektiv və Carlsberg Group-un maraqlarına uyğun hərəkət etmək qabiliyyətinə təsir göstərə biləcəyi təqdirdə maraq toqquşması ilə üzləşə bilirlər. Təchizatçılar bu cür maraq toqquşmasını yaradan və ya maraq toqquşmasının mövcud olması ağlabatan şəkildə qəbul edilə bilən hər hansı fəaliyyətlə məşğul olmamalıdır. Təchizatçılar bu cür maraq toqquşmalarının qarşısını almaq üçün dərhal tədbirlər görməlidirlər.

7.4 RƏQABƏT VƏ ƏDALƏTLİ TİCARƏT

Təchizatçılar rəqiblərlə rəqabət əleyhinə müqavilələrə (yazılı, şifahi və ya səssiz, məsələn, səssiz qalmaq, əl sıxmaq, göz qırpmmaq) qoşulmamalı və ya məqsədi və ya nəticəsi rəqabətin qarşısını almaq və ya məhdudlaşdırmaq olan və/və ya ədalətli ticarətlə bağlı qüvvədə olan qanunları pozan hər hansı digər fəaliyyət forması ilə məşğul olmamalıdır.

7.5 DAYANIQLILIQ İDDİALARI VƏ "YAŞIL PİAR"

Təchizatçılar öz məhsulları, xidmətləri və ya fəaliyyətləri ilə bağlı bütün ətraf mühitin qorunması, yaşıllaşdırma və ya dayanıqlılıq iddialarının həm istehlakçılar, həm də müəssisələr üçün doğru, aydın, şəffaf və başa düşülən olmasını təmin etməlidirlər və bu cür iddialar etibarlı, təsdiqlənə bilən dəlillərlə dəstəklənməlidir.

Təchizatçılar ətraf mühitin mühafizəsi və dayanıqlılıqla bağlı əlaqələrində düzgünlüyü və bütövlüyü təmin etmək üçün bütün müvafiq qanunvericilik və qaydalara əməl etməlidirlər. Təchizatçılar yanlış müqayisələrdən, ekoloji məqsədlər haqqında dəstəklənməyən iddialardan və ya müvafiq icazə olmadan üçüncü tərəflərin təsdiqini nəzərdə tutan iddialardan çəkinməlidirlər. Hər hansı bir zəruri keyfiyyət məlumatı açıq-aydın şəkildə təqdim edilməlidir.

7.6 İNFORMASIYA TƏHLÜKƏSİZLİYİ, MƏLUMATLARIN QORUNMASI VƏ MƏSULİYYƏTLİ SÜNİ İNTELLEKT (Sİ)

Təchizatçılar informasiya və kibertəhlükəsizlik, məlumatların qorunması və Sİ ilə bağlı bütün tətbiq olunan qanun və qaydalara əməl etməlidirlər. Təchizatçılardan müvafiq sənaye standartlarına riayət etmələri və istehlakçıların və işçilərin şəxsi məlumatlarının, habelə Carlsberg tərəfindən onlara verilən məxfi iş məlumatlarının toplanması, mübadiləsi və istifadəsində, habelə Sİ sistemlərinin hazırlanması və istismarında ən müasir metodlar tətbiq etmələri gözlənilir.

Təchizatçılar Sİ sistemlərini möhkəm, dayanıqlı və təhlükəsiz olacaq şəkildə hazırlamalı və saxlamalıdır. Təchizatçılardan fərdi şəxslərə və ya cəmiyyətə zərər verməyəcək dürüst və etik Sİ hazırlanması və istifadəsinin sənədləşdirilmiş

sübutları ilə Sİ sistemlərini məsuliyyətli və şəffaf şəkildə idarə etmələri gözlənilir. Təchizatçılara istehlakçıların və işçilərin şəxsi məlumatlarından və Carlsberg-in onlara verdiyi məxfi iş məlumatlarından Carlsberg-in xüsusi və açıq icazəsi olmadan Sİ modelinin təlimi və qabaqcıl analitika məqsədləri üçün istifadə etməyə icazə verilmir.

Carlsberg-in tələbi ilə təchizatçılar dərhal müvafiq qiymətləndirmələr aparmalı və öz məlumat və kibertəhlükəsizlik, məlumatların qorunması və məsuliyyətli Sİ proqramları, siyasətləri və nəzarət vasitələri barədə məlumat verməlidirlər. Carlsberg bu bölmədə qeyd edilmiş tələblərə əməl etdiyini təsdiqləmək üçün təchizatçının siyasət və praktikalarını yoxlamaq hüququna malikdir.

7.7 TİCARƏT SANKSİYALARI VƏ İDXAL/İXRAC MƏHDUDİYYƏTLƏRİ

Təchizatçılar öz ticarət fəaliyyətləri ilə əlaqədar ticarət sanksiyaları və idxal/ixrac məhdudiyyətləri ilə bağlı bütün tətbiq olunan qanun və qaydalara riayət etməlidirlər. Təchizatçılar bütün müvafiq işçilərin və üçüncü tərəflərin ticarət sanksiyaları və idxal/ixrac məhdudiyyətləri ilə bağlı bütün tətbiq olunan qanun və qaydalardan xəbərdar olmasını və onlara əməl etməsini təmin etməlidirlər.

Dekabr, 2024

Carlsberg Breweries A/S
J.C. Jacobsens Gade 1
1799 Kopenhagen V
Danimarka